

คำชี้แจง

การคัดเลือกนักเรียนและสถานศึกษาเพื่อรับรางวัลพระราชทานดำเนินการมาตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๐๖ ตามพระราชปราชญ์ของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร ที่ทรงให้ความสำคัญกับการส่งเสริมคุณภาพการศึกษา โดยทรงมีพระราชประสงค์ที่จะพระราชทานรางวัล ให้แก่นักเรียนที่มีความประพฤติดีและมีความมานะพยายามศึกษาเล่าเรียนจนได้ผลดี รวมทั้งโรงเรียนที่ จัดการศึกษาดีจนนักเรียนได้รับผลการเรียนดีเป็นส่วนรวม การคัดเลือกนักเรียนและสถานศึกษา เพื่อรับรางวัลพระราชทานนี้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ปัจจุบันสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน ดำเนินการคัดเลือกนักเรียนและสถานศึกษาเพื่อรับรางวัลพระราชทาน ระดับการศึกษา ขั้นพื้นฐาน โดยการคัดเลือกนักเรียนเพื่อรับรางวัลพระราชทานแบ่งเป็น ๓ ระดับ ได้แก่ ระดับ ประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ส่วนการคัดเลือก สถานศึกษาเพื่อรับรางวัลพระราชทานแบ่งเป็น ๓ ระดับ ได้แก่ ระดับก่อนประถมศึกษา ระดับ ประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษา ในการคัดเลือกกำหนดให้ใช้แบบประเมินและคู่มือการประเมิน ตามที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจัดทำขึ้น ทั้งนี้เป็นไปตามประกาศของสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและประกาศกระทรวงศึกษาธิการ

ทุกวันนี้การพัฒนาคุณภาพการศึกษาเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วตามเทคโนโลยีที่ก้าวหน้า มากขึ้น ทำให้มีประเด็นสำคัญในการยกระดับคุณภาพการศึกษาหลายประการที่ควรได้รับการปรับปรุง ประกอบกับนโยบายปฏิรูประบบการประเมินและการประกันคุณภาพการศึกษาที่กำหนดให้การประเมิน ต้องไม่สร้างความเครียด ประเด็นการประเมินต้องกระชับตรงประเด็น เลือกระเด็นประเมินที่สำคัญและ สะท้อนคุณภาพที่แท้จริง ปรับทัศนคติการประเมินให้ถูกต้องว่าเน้นการประเมินตามบริบทที่เป็นจริงที่ สถานศึกษาดำเนินการมาต่อเนื่อง ไม่ใช่สร้างเอกสารเพื่อรับการประเมิน วิธีประเมินต้องได้จากการเก็บ รวบรวมข้อมูลจากหลายแห่ง แล้วจึงอภิปรายสรุปเพื่อตัดสินใจ ด้วยเหตุนี้ สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงปรับแบบประเมินและคู่มือการประเมินให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

เอกสารฉบับนี้เป็นคู่มือการประเมินสถานศึกษาเพื่อรับรางวัลพระราชทาน ระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษา ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้คือ คุณสมบัติของสถานศึกษา ขั้นตอนการคัดเลือก ขอบเขต การประเมิน รายการและวิธีการประเมิน เกณฑ์การพิจารณาคัดเลือก และขั้นตอนการจัดทำคะแนน ซึ่งคณะกรรมการประเมินจะต้องศึกษาอย่างละเอียดเพื่อให้เข้าใจและดำเนินการอย่างถูกต้อง

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานขอให้คณะกรรมการประเมิน ดำเนินการประเมินและคัดเลือกตามแบบประเมินและคู่มือการประเมินนี้อย่างเคร่งครัด เพื่อให้กระบวนการคัดเลือกมีรูปแบบและมาตรฐานเดียวกัน ผลการประเมินมีความถูกต้องเที่ยงตรง ผู้ถูกประเมินได้รับความยุติธรรม ทำให้สาธารณชนยอมรับผลการคัดเลือกด้วยความมั่นใจ อันเป็น การส่งเสริมคุณค่าของรางวัลพระราชทานให้สมพระเกียรติอย่างยั่งยืนต่อไป

สำนักทดสอบทางการศึกษา
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ

ธันวาคม ๒๕๖๐